

Lectio 7

Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nerviiis hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt».

Λεξιλόγιο

<u>A) ουσιαστικά</u>	<u>B) ρήματα</u>
Inopia-ae : έλλειψη	Conloco-avi-atum-are (1): εγκαθιστώ
Hibernae-arum: στρατόπεδο (pl.t.)	Hiemo-avi-atum-are (1): ξεχειμωνιάζω
	Iubeo-iussi-iubere: (2) διατάζω
frumentum-i: στάρι	Impero-avi-atum-are (1): διατάζω
castra-orum: στρατόπεδο (pl.t) β' κλίσης	Remaneo-remansi-remansum-remanere (2): παραμένω
Legatus-i: διοικητής, απεσταλμένος	Importo-avi-atum-are (1): εισάγω
Verbum-i: λέξη, λόγος	Admoneo-admonui-admonitum-admonere (2): παρακινώ
	Advento-avi-atum-are (1): βρίσκομαι κοντά
legio-onis: (θηλ.) λεγεώνα	Audio—ivi-itum-ire (4): ακούω, πληροφορούμαι
miles-itis: (αρσ.) στρατιώτης	Nuntio-avi-atum-are (1): αναγγέλλω
hostis-is: (αρσ.) εχθρός	Caveo-cautum-cavere (2): φυλάγομαι, προσέχω
speculator-oris: (αρσ.) κατάσκοπος	Debeo-debui-debere (2): αφείλω, πρέπει
Vis-vim: δύναμη (θηλ.)	Advolo-avi-atum-are (1): εξορμώ
Collis-is: (αρσ.) λόφος	Soleo-solitus sum-solere (2): συνηθίζω
Caedes-is : (θηλ.) σφαγή	Perpetro-avi-atum-are (1): διαπράττω
	Possum-potui-posse (ανωμ):μπορώ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:

Λόγω της έλλειψης σταριού, ο Καίσαρας εγκαθιστά τις λεγεώνες του σε πολλά χειμερινά στρατόπεδα. Διατάζει τέσσερις από αυτές να ξεχειμωνιάσουν στη χώρα των Νερβίων και τρεις διατάζει να παραμείνουν στη χώρα των Βέλγων. Δίνει εντολή σε όλους τους διοικητές των λεγεώνων να μεταφέρουν στάρι στα στρατόπεδά τους. Συμβουλεύει τους στρατιώτες του με τα παρακάτω λόγια: «Πληροφορούμαι ότι οι εχθροί πλησιάζουν· οι ανιχνευτές μας αναγγέλλουν ότι οι εχθροί βρίσκονται κοντά. Πρέπει να φυλάγεστε από την ορμή των εχθρών· γιατί συνηθίζουν να εξορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες μας».

Γραμματικά φαινόμενα: 1) Γ' κλίση ουσιαστικών (συνέχεια):

II) Φωνηεντόληκτα ισοσύλλαβα (σελ. Γραμμ. 18-23)

A) Αρσενικά και θηλυκά: Είναι όλα καταληκτικά. Οι καταλήξεις αρσενικών και θηλυκών είναι κοινές. Διαφέρουν από τα ανισοσύλλαβα συμφωνόληκτα στη γενική πληθυντικού (-ium)

Καταλήξεις:		singularis		Pluralis	
Nom. -s	-es	hostis	hostes	caedes	caedes
Gen. -is	-ium	hostis	host-ium	caedis	caed-ium
Dat. -i	-ibus	hosti	hostibus	caedi	caedibus
Acc.-em	-es	hostem	hostes	caedem	caedes
Voc.-s	-es	hostis	hostes	caedes	caedes
Abl. -e	-ibus	hoste	hostibus	caede	caedibus

Εξαιρέση: το ουσιαστικό **sedes-sedis** (=θέση) έχει γενική πληθυντικού σε **-um** (sedum)

B) Ουδέτερα : έχουν τις ίδιες καταλήξεις με τα αρσενικά και θηλυκά, εκτός από την ονομαστική, κλητική και αιτιατική. Έχουν επίσης την αφαιρετική ενικού σε **-i**.

Καταλήξεις:		singularis		Pluralis	
Nom. -	-ia	mare	mar-ia	animal	animalia
Gen. -is	-ium	maris	mari-um	animalis	animali-um
Dat. -i	-ibus	mari	maribus	animali	animalibus
Acc. -	-ia	mare	mar-ia	animal	animalia
Voc. -	-ia	mare	mar-ia	animal	animalia
Abl. -i	-ibus	mar-i	maribus	animali	animalibus

Ανακεφαλαιωτικές Παρατηρήσεις στην γ' κλίση

Έχουν την γενική πληθυντικού σε **-ium**

- ✓ Από τα συμφωνόληκτα όσα πριν από την κατάληξη έχουν 2 ή παραπάνω σύμφωνα π.χ. **urbium** (πλην των συγγενικών συγκοπτόμενων) και τα θηλυκά σε **-as** έχουν διπλό τύπο.
- ✓ Όλα τα φωνηεντόληκτα (εκτός των εξαιρέσεων)
- ✓ τα ουδέτερα σε **-e -al - ar**
- ✓ τα εθνικά σε **-as (-atis) - is (- itis)** (Samnites-Samnitium)
- ✓ τα ουσιαστικά **vis** (=δύναμη) και **penates** (=εφέστιοι θεοί): **virium, penatium**
- ✓ Τα τριτόκλιτα επίθετα

Έχουν την αιτιατική ενικού σε **-im** (αντί **-em**):

- ✓ τα ισοσύλλαβα σε **-is** ονόματα ποταμών και πόλεων (π.χ. Neapolis)

Έχουν την αφαιρετική ενικού σε **-i** (αντί σε- e):

- ✓ όσα έχουν και την αιτιατική ενικού σε **-im**
- ✓ τα ονόματα μηνών σε **-is, -er**
- ✓ τα ουδέτερα φωνηεντόληκτα

Έχουν την ονομαστική, αιτιατική και κλητική πληθυντικού σε **-ia**:

- ✓ τα ουδέτερα σε **-e -al - ar**

2) Γ'κλίση επιθέτων (τριτόκλιτα επίθετα)

- celer, celeris, celere = τρικατάληκτο
- omnis, omnis, omne = δικατάληκτο
- ferox, ferox, ferox = μονοκατάληκτο

Παρατηρήσεις

- ✓ αφαιρετική ενικού : **i**
- ✓ γενική πληθυντικού : **ium** (εξαιρέση : celer)
- ✓ πληθ (ον-αιτ-κλητ) ουδετέρων : **ia**

3) Το ρήμα **possum**: κλίνεται όπως το **sum**, με τις ανάλογες φθογγικές μετατροπές (pot+sum)

4) Ο Μέλλοντας στην Οριστική των ρημάτων όλων των συζυγιών: Η α' και β' συζυγία ρημάτων σχηματίζεται με το ενεστωτικό θέμα + b + συνδετικό φωνήεν (o, i, u) + καταλήξεις.

Η γ' και δ' συζυγία με το ενεστωτικό θέμα + συνδετικό φωνήεν + καταλήξεις.

Οριστική Μέλλοντα

α' συζυγία	β' συζυγία	γ' συζυγία	δ' συζυγία	sum
amabo	delebo	Leg-am	Audi-am	ero
amabis	delebis	Leg-es	Audi-es	eris
amabit	delebit	Leg-et	Audi-et	erit
amabimus	delebimus	Leg-emus	Audi-emus	erimus
amabitis	delebitis	Leg-etis	Audi-etis	eritis
amabunt	delebunt	Leg-ent	Audi-ent	erunt

Συντακτικά φαινόμενα: Το απαρέμφατο και η σύνταξή του

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

a) ΕΙΔΗ

ΕΙΔΙΚΟ	Υποκείμενο ή αντικείμενο	Λεκτικών, δοξαστικών, ψυχικού πάθους ρημάτων
ΤΕΛΙΚΟ		Δυνητικών, έναρξης, λήξης, μάθησης
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ	Επεξήγηση αντωνυμίας ουδετέρου γένους ή επιρρήματος/ κατηγορούμενο υποκειμένου	
ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ		

b) Χρόνοι Απαρεμφάτου

Ενεστώτα	Σύγχρονο στο παρελθόν, παρόν, μέλλον
Παρακειμένου	Προτερόχρονο από την πράξη του ρήματος εξάρτησης
Μέλλοντα	Υστερόχρονο από την πράξη του ρήματος εξάρτησης
Συντ. Μέλλοντα	Πράξη που θα γίνει σε ορισμένο χρονικό διάστημα και υστερόχρονη από την πράξη του ρήματος εξάρτησης

ΠΡΟΣΟΧΗ:

- ✓ Το ειδικό απαρέμφατο βρίσκεται σε κάθε χρόνο
- ✓ Το τελικό απαρέμφατο βρίσκεται μόνο σε ενεστώτα
- ✓ Το απαρέμφατο παρακειμένου είναι πάντα ειδικό

c) Υποκείμενο απαρεμφάτου

Τελικού:

- Ονομαστική επί ταυτοπροσωπίας
- Αιτιατική επί ετεροπροσωπίας

Ειδικού:

- Αιτιατική επί ταυτοπροσωπίας και ετεροπροσωπίας και δεν παραλείπεται
- Παθητικοί τύποι λεκτικού ή δοξαστικού ρήματος + απαρέμφατο → Υποκείμενο ρήματος και απαρεμφάτου σε ονομαστική (το ρήμα προσωπικό)

d) Σύνταξη jubeo, veto, sino, prohibeo, patior, cogo	↗ + αιτιατική + τελικό απαρέμφατο ενεργητικής φωνής
	↘ + παθητικό απαρέμφατο χωρίς υποκείμενο

e) Σύνταξη impero	↗ + δοτική + τελικό απαρέμφατο
	↘ + δοτική + βουλευτική πρόταση

ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1) **Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat:** κύρια πρόταση κρίσεως.

Conlocat: ρήμα

Caesar: υποκείμενο

Legiones: αντικείμενο

In hibernis: εμπρόθετη αφαιρετική στάσης σε τόπο

Multis: επιθετικός προσδιορισμός στο hibernis

Propter inopiam: εμπρόθετη αιτιατική του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου

Frumenti: γενική υποκειμενική στο inopiam

2) **Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet:** κύρια πρόταση κρίσεως

iubet: ρήμα

Caesar: υποκείμενο

quattuor: άμεσο αντικείμενο του iubet και υποκείμενο του hiemare

hiemare: τελικό απαρέμφατο, έμμεσο αντικείμενο του iubet

ex quibus: εμπρόθετη αφαιρετική του διαιρεμένου όλου

in Nervii: εμπρόθετη αφαιρετική στάσης σε τόπο

3) **(et) tribus imperat in Belgis remanere:** κύρια πρόταση κρίσεως, συνδέεται παρατακτικά (με το et) με την προηγούμενη

imperat: ρήμα

Caesar: υποκείμενο

tribus: άμεσο αντικείμενο ρήματος

remanere: έμμεσο αντικείμενο ρήματος

in Belgis: εμπρόθετη αφαιρετική στάσης σε τόπο

4) Legatos omnes frumentum in castra importare iubet: κύρια πρόταση κρίσεως

iubet: ρήμα

Caesar: υποκείμενο

legatos: άμεσο αντικείμενο ρήματος και υποκείμενο απαρεμφάτου

omnes: κατηγορηματικός προσδιορισμός στο legatos

importare: τελικό απαρέμφατο, έμμεσο αντικείμενο ρήματος

frumentum: αντικείμενο απαρεμφάτου importare

in castra: εμπρόθετη αιτιατική στάσης σε τόπο

5) Milites his verbis admonet: Κύρια πρόταση κρίσεως

Admonet: ρήμα

Caesar: υποκείμενο

Milites: αντικείμενο

Verbis: αφαιρετική του μέσου

His: επιθετικός προσδιορισμός στο verbis

6) «Hostes adventare audio; Κύρια πρόταση κρίσεως

Audio: ρήμα

Ego: υποκείμενο

Adventare: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο ρήματος

Hostes: υποκείμενο απαρεμφάτου

7) speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Κύρια πρόταση κρίσεως

Nuntiant: ρήμα

Speculatores: υποκείμενο

Nostri: επιθετικός προσδιορισμός στο speculatores

Esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο ρήματος

Eos: υποκείμενο απαρεμφάτου

Prope: επιρρηματικός προσδιορισμός τόπου στο esse

8) Vim hostium cavere debetis; Κύρια πρόταση κρίσεως

Debetis: ρήμα

Vos: υποκείμενο

Vim: αντικείμενο

Hostium: γενική υποκειμενική στο vim

9) hostes enim de collibus advolare solent: Κύρια πρόταση κρίσεως

solent: ρήμα

hostes: υποκείμενο

advolare: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο ρήματος

de collibus: εμπρόθετη αφαιρετική από τόπου κίνησης ως επιρρηματικός στο advolare

10) et caedem militum perpetrare possunt»: Κύρια πρόταση κρίσεως

possunt: ρήμα

hostes: υποκείμενο

perpetrare: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο ρήματος

caedem: αντικείμενο απαρεμφάτου

militum:γενική αντικειμενική στο caedem

Σχηματίζω τους χρόνους που μέχρι τώρα έχω μάθει.....

Ενεστώτας	Συζυγία	Παρατατικός	Μέλλοντας	Απαρέμφατο Ενεστώτα
conloco	A´			
hiemo	A´			
iubeo	B´			
remaneo				
sum				
impero				
admoneo				
advento				
deleo				
sum				
nuntio				
advolo				
soleo				
perpetro				